2026-12-RE

Causa 2026-12-RE

(Volodin Furs c/ Govern d'Andorra)

Número de registre 83-2026. Recurs d'empara

Aute del 27 d'abril del 2026

BOPA núm. 45, del 6 de maig del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 20 de febrer del 2026, per la representació processal del Sr. Alexei Volodin Furs, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 17 de juliol del 2025, dictada per la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia, i, contra la sentència del 30 de gener del 2026, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la defensa i a obtenir una decisió motivada, lògica, raonable i no absurda, ambdós drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració dels drets esmentats;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El Sr. Alexei Volodin Furs va interposar una demanda jurisdiccional contra la resolució del Govern (26 de juny del 2024) i contra la resolució del secretari d'Estat de Justícia i Interior (21 de febrer del 2024) que denegaven la seva sol·licitud per obtenir la nacionalitat andorrana, i, el 17 de juliol del 2025, la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia va dictar una sentència que decidia desestimar aquesta demanda i declarar que les resolucions governatives eren ajustades a dret i als fins que legitimen l'activitat administrativa.

1.2. La representació processal del Sr. Alexei Volodin Furs va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 30 de gener del 2026, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que acordava desestimar aquest recurs i confirmar la decisió de la primera instància.

1.3. El 20 de febrer del 2026, la representació processal del Sr. Alexei Volodin Furs va interposar un recurs d'empara contra les dues sentències que s'acaben de ressenyar, dictades respectivament per la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia i per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la defensa i a obtenir una decisió motivada, lògica, raonable i no absurda, ambdós drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent al·lega que la resolució impugnada vulnera els seus drets a obtenir una resolució suficientment motivada, a un procés degut i a la defensa, vulneracions que duen a una decisió que esdevé il·lògica, desproporcionada i irracional.

- En primer lloc, retreu a la sentència de la primera instància haver-se fonamentat de manera determinant i únicament en un informe policial del 10 de gener del 2024 que erra en la ubicació del seu domicili, la qual cosa contamina i adultera la fiabilitat del resultat obtingut.

- Constata que la Sala Administrativa admet en apel·lació que el fet que l'enquesta policial s'hagués realitzat en un domicili que no era el seu des de feia molts anys era un element que "*hauria merescut una valoració especifica i més aprofundida*", i que la singularitat del cas exigia un contrast addicional.

- No obstant això, d'una banda, la Sala Administrativa afirma que l'enquesta policial és un element de primer ordre i que la singularitat del cas exigia contrast addicional, i, d'altra banda, que no hi ha indefensió material i que el defecte no té efecte invalidant, perquè la qüestió s'analitza en el procés.

- S'indica que ell tenia el deure de comunicar el canvi de domicili i se li trasllada la responsabilitat; però retreu a la motivació de la Sala no parlar de la necessitat de corregir l'error probatori, d'ometre'l, i d'entendre, doncs, que no és necessari.

- Aquesta manca de motivació enllaça amb el retret de la Sala respecte del "*buit probatori rellevant*" sobre la prova de la seva vida quotidiana antiga a Andorra, ja que s'exigeix una prova concreta i bancària que no és possible obtenir (BPA) no tan sols per a un particular, sinó per a l'Administració de Justícia mateixa.

- En segon lloc, addueix una desigualtat probatòria que fa inviable l'exercici real de la seva defensa.

- Insisteix en què si l'enquesta policial s'hagués dut a terme en el domicili correcte, el resultat hagués

sigut diferent, i es pregunta si, en aquest cas, caldria aportar la prova documental històrica completa.

- Manifesta que cap ciutadà està preparat per aportar una prova de la seva residència dels 20 anys anteriors.

- Segons el seu parer, la desigualtat denunciada es fa encara més evident quan s'examina la prova aportada i de la manera que aquesta s'ha tractat, elements dels quals se'n deriva una valoració totalment irracional, il·lògica i absurda.

- Seguidament, fa una llista de totes les proves aportades que acrediten la seva residència permanent a Andorra durant més de 20 anys.

- Afegeix que en les actuacions consten elements objectius anteriors al 2012 que no són compatibles amb la tesi d'una "*estada de pas*", i que la Sala Administrativa tracta com a "*irrellevants*" o els buida de força probatòria, transformant la prova de residència en una prova diabòlica.

- En particular, esmenta la documentació relativa al seu matrimoni civil de l'any 2004, i posterior separació l'any 2011, que no descriuen una "*gestió administrativa simple*", sinó una relació jurídica personal de llarga durada a Andorra, amb efectes civils i amb registres oficials al Principat, que pressuposen una vinculació real sostinguda i, com a mínim, una presència efectiva continuada que permet articular la vida personal i les actuacions successives que es deriven d'aquests estats civils.

- Al·lega que la residència efectiva és un fet vital continu i, quan es tracta de períodes remots, és una prova per acumulació d'indicis consistents. Una inscripció matrimonial al Principat l'any 2004, i una separació declarada per sentència ferma l'any 2011 amb inscripció registral, no acrediten per si soles el comptatge diari de presència, però sí que són indicis objectius i oficials d'una vinculació i d'un desplegament de la vida civil al Principat en un arc temporal llarg, anterior al 2012 encara més quan no hi ha cap altre tipus de prova que la pugui desvirtuar o qüestionar.

- També afegeix que existeix una altra prova que s'hauria d'haver tingut en compte: la seva assistència a entrenaments d'hoquei 3 cops per setmana, de setembre fins a finals de juny, en el període anterior al 2012. A més, consta el certificat esportiu que l'identifica com a membre vinculat a l'equip nacional amb entrenaments regulars i amb representació internacional per al Principat d'Andorra.

- En tercer lloc, addueix que no és raonable que una persona passi d'una no-residència o residència merament accessòria a una residència plena i efectiva en el 2012 "*del no res*", sense que existeixi un trajecte previ d'arrelament, presència, vincles i estructura de vida i lloc de residència. Aquesta prova de forma prèvia abans del 2012 existeix en autes, però la Sala Administrativa la tracta com si fos un conjunt de peces aïllades que no "*serveixen*" perquè no són l'extracte bancari complet, quan a més, estem parlant de l'entitat bancària BPA, intervinguda per l'AREB i amb una marcada opacitat pel que fa als comptes intervinguts i amb una impossibilitat d'obtenir-los, encara més quan no ha provat davant dels tribunals, ni ha obtingut una resolució estimativa dels anys posteriors a l'any 2012. Considera que la residència efectiva és un fet vital continu, no un fet "*documentat*" en sentit estricte i la seva prova pot ser, per natura, indiciària i acumulativa.

- Segons el seu parer, hi ha prova testifical, arrelament material i rastre de vida quotidiana abans del 2012 que acrediten la seva residència habitual i permanent a Andorra.

- Pel que fa als testimonis, molts d'ells el coneixen des del 2002, i retreu a l'enquesta policial haver estat mal feta, i haver estat devaluada per la Sala Administrativa.

- Pel que fa al seu arrelament, considera que les matriculacions dels seus vehicles són un fort indicatiu de la seva vinculació al país, així com les revisions d'ITV.

- Substancialment, demana al Tribunal Constitucional que apreciï com a il·lògic el nucli del raonament de la Sala Administrativa, que declari que la resolució impugnada no supera el llindar mínim de racionalitat exigible quan s'afirma, alhora, que l'enquesta policial era rellevant, però defectuosa i necessitava contrast, i malgrat això, confirma la denegació, perquè no s'ha aportat la prova documental "*perfecta*" del període anterior a l'any 2012.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada i que declari la vulneració dels drets esmentats.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Administrativa constata que el recurrent és resident a Andorra des del 16 de juliol del 2002 i que, el 19 de desembre del 2023, aquest va presentar una sol·licitud per gaudir de la nacionalitat andorrana, que li va ser denegada per considerar que no complia el requisit de residència efectiva i

continuada al Principat durant els 20 anys anteriors.

- Seguidament, cita l'article 11.1 de la Llei qualificada de la nacionalitat, el qual és aplicable en aquest cas i que disposa que:

"*Pot adquirir la nacionalitat andorrana per naturalització la persona estrangera que ho demana al Govern i que acredita haver tingut la residència principal i permanent al Principat d'Andorra durant els vint anys que precedeixen la presentació de la seva demanda, i prova la seva integració. El sol·licitant ha de complir les condicions de l'article 7*".

- Per consegüent, la Sala analitza les al·legacions de les parts respecte del contingut d'aquest article, i, en primer lloc, adverteix, que no hi ha discussió en el fet que la part agent ha viscut de forma principal i permanent al Principat des de l'any 2012, i així ho reconeix la sentència apel·lada. Ara bé, la discussió rau en el període anterior, és a dir, des de l'any 2003 fins a l'any 2012. I és durant aquest període que s'hauria d'haver centrat l'anàlisi de la prova efectuada per la part apel·lant.

- Precisa que, contràriament a allò que al·lega el recurrent, si s'ha disposat d'una autorització de residència durant 20 anys, no es té dret a l'atorgament de la nacionalitat de manera automàtica. Si així fos, s'hauria d'haver recollit a la Llei com a supòsit per a l'obtenció de la nacionalitat, però aquest no ha estat el cas. Recordi's que l'article 7 de la Llei esmentada, a més de la residència principal i permanent al Principat durant els 20 anys que precedeixen la presentació de la seva demanda, exigeix també prova de la seva integració al país.

- També recorda que l'article 7 de la Constitució, estableix que la condició de nacional andorrà, així com les seves conseqüències jurídiques, s'adquireix, es conserva i es perd d'acord amb allò que es reguli en la Llei esmentada, i disposa que l'adquisició o el manteniment d'una nacionalitat diferent de l'andorrana implicarà la pèrdua d'aquesta en els termes i terminis fixats per la Llei. En altres paraules, és un mandat constitucional que no es pot obtenir la nacionalitat andorrana si no es perd la nacionalitat anterior, previsió que és pròpia dels països que volen mantenir una població autòctona cohesionada, i que no volen que la immigració posi en risc la identitat del país.

- Després de donar algunes altres precisions, indica que, en tot cas, la càrrega de la prova sobre els requisits per obtenir la nacionalitat andorrana recau en el sol·licitant, sense perjudici de les comprovacions que pugui fer l'Administració. I recorda que la seva jurisprudència ha posat un èmfasi especial en què, a manca d'una relació laboral al Principat, l'enquesta policial és un element de primer ordre per comprovar si l'interessat ha viscut de manera principal i permanent a Andorra.

- En el cas que ens ocupa, exposa que, com posa en relleu la sentència apel·lada al fonament jurídic setè, l'enquesta policial es va dur a terme en un edifici en el qual, segons va afirmar el recurrent, aquest no hi residia des del 2011. No obstant això, es transcriuen les declaracions dels testimonis sobre el temps que fa que coneixen al recurrent, així com les oposicions del Govern.

- La Sala Administrativa constata que, d'aquestes declaracions, la Batllia va concloure que s'evidenciava una vinculació sòlida, sostinguda i personal, però també social del sol·licitant amb el Principat d'Andorra. La major part dels testimonis descriuen una presència reiterada al llarg dels anys, tant en l'àmbit veïnal, com en el professional, així com una xarxa relacional estable amb residents del país. Aquesta dimensió social es reflecteix en la participació del sol·licitant en activitats lúdiques, esportives i comercials, així com en la familiaritat que diversos testimonis tenen amb la seva parella, domicili i hàbits quotidians.

- La Sala no posa en dubte que aquest resum de les declaracions dels testimonis sigui inexacte, a més, afirma que el nou sistema de gravació permet la seva visualització en segona instància, i s'ha pogut comprovar que aquest resum reflecteix les manifestacions dels testimonis. El batlle també va concloure que la prova documental va permetre acreditar l'existència de despeses personals, recurrents i sostingudes en el temps, moltes de les quals vinculades a serveis, compres o activitats desenvolupades al Principat, però especialment a partir de l'any 2012; així com també es va admetre tota la documentació aportada per la parella del sol·licitant, compte tingut que en cap moment es va discutir -ni per la part demandada, ni per cap de les fonts testificals- que ambdós han conviscut de forma continuada almenys des de l'any 2012.

- Tanmateix, pel que fa a la prova aportada entre el 2003 i el 2012, és a dir, les despeses efectuades a Andorra durant aquest lapse de temps, són o bé inexistents, o bé clarament insuficients per demostrar una residència principal, permanent, habitual i efectiva al país.

- Si bé és cert que l'extens període temporal que cal acreditar en aquest tipus de procediments -20 anys de residència- pot dificultar, en termes generals, la conservació i l'aportació de mitjans de prova relatius a les primeres etapes, aquesta dificultat genèrica no pot justificar per si sola l'evident desproporció existent entre el volum de prova documental aportat a partir de l'any 2012 i l'exigua i parcial informació relativa al període anterior.

- Manifesta que aquesta manca d'acreditació no es limita a l'absència d'evidència positiva, sinó també a la manca de qualsevol intent seriós de justificar la impossibilitat d'obtenir-la. En concret, no s'ha aportat, ni proposat cap mitjà de prova encaminat a demostrar que no era possible recuperar extractes bancaris corresponents als anys 2003-2012, període cabdal per a l'examen de la residència continuada.

- Afegeix que pel que fa a l'expedient matrimonial, en cap cas acredita una residència continuada i efectiva al país i, menys encara la durada de la mateixa, sinó només que, en el moment de formalitzar l'expedient previ a la celebració del matrimoni al Principat d'Andorra, ambdós contraents -almenys un d'ells amb residència habitual al Principat- van comparèixer davant el Registre Civil per formular i signar la sol·licitud corresponent.

- Destaca que també és cert que la part agent ha llogat, de forma consecutiva, diversos habitatges, però disposar d'un habitatge al Principat, en el règim que sigui, és una condició necessària, però no suficient per provar una residència real al país.

- I, el certificat emès per un notari d'Andorra en relació amb actes jurídics atorgats pel recurrent, només permet acreditar que en les dates de la signatura de les escriptures, l'agent estava al país. I sobre les causes judicials en què va participar ell de forma personal o la seva empresa, només permeten acreditar que l'agent estava a Andorra, si es va requerir la seva presència per a la pràctica d'alguna prova. En qualsevol cas, tampoc s'aporta còpia de les citacions o dels actes processals que acreditin la seva intervenció personal en els processos judicials.

- Així mateix, indica que els certificats de residència a les parròquies d'Andorra la Vella i d'Escaldes-Engordany, acrediten que constava al cens de població, però no que existís una residència permanent i efectiva. A més, l'agent ha disposat d'una autorització de residència passiva, la qual cosa li va permetre estar inscrit a alguna de les parròquies del Principat, com efectivament va ser, però aquest règim no exigeix una residència continuada i efectiva.

- Pel que fa als consums dels subministres cal dir que: el consum d'electricitat corresponent a l'habitatge declarat com a domicili (doc. 46, folis 356-367), durant l'any 2004 i gran part de l'any 2005, és mínim o nul (f. 359-361), fet que evidencia una ocupació de l'habitatge incompatible amb una residència real i continuada. I, la mateixa situació es repeteix durant l'any 2009 i gran part del 2010 (folis 364-365). Els consums de telèfon del període del qual es tenen dades, són també molt minses (folis 659 i següents de les actuacions), sense que el fet que se subscrivissin els contractes aportats pugui servir per subsanar aquesta mancança, compte tingut que allò que és rellevant per acreditar la residència efectiva siguin els consums.

- En definitiva, conclou que la sentència apel·lada està profusament motivada, que analitza detalladament la prova practicada, que les conclusions a les quals arriba són coherents, sense que els arguments que es contenen al recurs d'apel·lació hagin permès entendre el contrari, per la qual cosa decideix que ha de ser confirmada.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El motiu principal d'aquest recurs d'empara es basa en el caràcter suposadament erroni de les resolucions judicials que han estat adoptades amb anterioritat a la seva interposició, és a dir, la sentència de la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia del 17 de juliol del 2025, així com la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 30 de gener del 2026. El recurrent estima que s'han conculcat els seus drets protegits a l'article 10 de la Constitució, especialment, els drets a la defensa i a obtenir una decisió motivada, lògica, raonable i no absurda.

3.2. És ben sabut que el recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem, i que l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució. I no es pot fer altra cosa que constatar que les sentències recorregudes no presenten, en absolut, cap d'aquestes carències. Vegem-ho.

3.3. No es discuteix que l'avui recurrent, de nacionalitat espanyola, el 19 de desembre del 2023, va sol·licitar l'obtenció de la nacionalitat andorrana per naturalització. La Llei qualificada de la nacionalitat exigeix, entre altres extrems, acreditar la residència principal i permanent al Principat d'Andorra durant els 20 anys que precedeixen la presentació de la demanda corresponent. Aquesta petició va ser desestimada, primer, pel Govern, i, posteriorment, per la jurisdicció ordinària. Tant la Batllia, com la Sala Administrativa van considerar que el recurrent no va acreditar, de forma suficient, la seva residència principal i permanent al país entre els anys 2003 i 2012, és a dir, durant aproximadament deu anys. Aquesta conclusió reposa, principalment, en el fet que: 1) les despeses de primera necessitat entre els anys 2003 i 2012 eren o bé inexistents, o bé clarament insuficients per demostrar una residència principal, permanent, habitual i efectiva al país; i, 2) els consums elèctrics, en el domicili declarat, eren irrisoris o discontinus durant els anys 2004, 2005, 2009 i 2010. A més, tant la Batllia, com la Sala Administrativa van deduir que la residència habitual del recurrent no es trobava al país, perquè no s'havia adjuntat cap extracte bancari, provinent d'un banc andorrà, corresponent als anys 2003-2012. El recurrent manté que aleshores tenia un compte obert a la BPA i que ningú podia recuperar aquests extractes. I no es pot fer altra cosa que constatar que aquesta afirmació es troba totalment mancada de suport probatori. Si bé resulta notori que el banc esmentat va ser declarat en fallida el 20 de març del 2024 -i que havia estat anteriorment intervingut- aquesta circumstància no suposa, *per se*, la destrucció dels seus arxius, ni tampoc la impossibilitat de recuperar les dades.

Escau afegir que els motius relatius a la valoració de la prova, incloent-hi les eventuals deficiències de l'enquesta policial, la suficiència dels indicis aportats i la suposada dificultat d'acreditació del període anterior a l'any 2012, han estat examinats per les jurisdiccions ordinàries mitjançant una motivació expressa, suficient i coherent, que no pot qualificar-se d'arbitrària, ni de no raonable.

Per acabar, el recurrent ha tingut al seu abast totes les possibilitats per defensar la seva causa, sense que s'albiri cap restricció del dret fonamental corresponent.

3.4. Les consideracions exposades en el fonament de dret anterior justifiquen la inadmissió a tràmit del recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2026-12-RE interposat per la representació processal del Sr. Alexei Volodin Furs contra la sentència del 17 de juliol del 2025, dictada per la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia, i, contra la sentència del 30 de gener del 2026, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia, a la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 27 d'abril del 2026.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona

Magistrat